

Jernbaneverket
Publisert

JD 360

Krav til personale i Trafikksikkerhetstjeneste

- **Opplæring, sertifisering og autorisasjon**
- **Medisinske krav**
- **Pliktmessig avhold**

Eks 11

JD 360

09TU 08.12.1

Jernbaneverket

Trafikksikkerhetsbestemmelser

Utgitt: 01.07.01

Hovedkontoret

Krav til personale i

Rev.: 0

Oslo

Trafikksikkerhetstjeneste

Side: 2 av 15

Disse bestemmelsene er utgitt av Trafikkavdelingen i Jernbaneverkets hovedkontor (JTT).

Bestemmelsene er godkjent av Jernbanedirektøren.

Bestemmelsene gjelder for alle som skal trafikkere det offentlige jernbanenett.

Bestemmelsene gjelder fra 01.07.2001.

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	INNLEDNING	4
2	PERSONALE I TRAFIKKSIKKERHETSTJENESTE	5
2.1	ANSVAR	5
2.2	KRAV TIL PERSONALE SOM UTFØRER TRAFIKKSIKKERHETSTJENESTE	5
3	OPPLÆRING, SERTIFISERING OG AUTORISASJON	6
3.1	OPPLÆRING OG KRAV TIL TRAFIKKSIKKERHETSKOMPETANSE	6
3.2	SERTIFISERING OG AUTORISASJON AV PERSONALE	7
3.3	BESTEMMELSER FOR FERDSEL LANGS LINJEN	7
3.4	TRAFIKKSIKKERHETSKORT	8
3.5	PRODUKT- OG ELEKTRISITETSTILSYNETS KORT (PE-KORT)	11
4	MEDISINSKE KRAV	12
4.1	GENERELLE BESTEMMELSER	12
4.2	FØRSTEGANGSUNDERSØKELSE OG FORNYELSER	12
4.3	ALMINNELIGE HELSEKRAV	12
4.4	SYNSKRAV	13
4.5	KRAV TIL HØRSEL	14
4.6	DISPENSASJON FRA HELSEKRAV	14
5	PLIKTMESSIG AVHOLD	15
5.1	GENERELT	15
5.2	ALKOHOL	15
5.3	MEDIKAMENTER / BERUSENDE ELLER BEDØVENDE MIDLER	15

1 INNLEDNING

Hensikten med JD 360 er å sikre at Jernbaneverket, innleide entreprenører og den enkelte trafikkutøver benytter kvalifisert og medisinsk godkjent personell i trafikksikkerhetstjeneste.

Med trafikkutøver menes operatør med sportilgangsavtale til det offentlige jernbanenettet.

Med trafikksikkerhet menes i denne sammenheng at jernbanetransport ikke skal føre til ulykker som kan medføre tap av menneskeliv eller alvorlig skade på mennesker, omgivelser eller materiell.

JD 360 omfatter krav til opplæring og autorisasjon, samt medisinske krav til personale som skal utføre trafikksikkerhetstjeneste.

2 Personale i trafikksikkerhetstjeneste

2.1 Ansvar

Alle ledere i Jernbaneverket, entreprenører og hos trafikkutøver som har personale i trafikksikkerhetstjeneste, skal kjenne til trafikksikkerhetsbestemmelsene og forvise seg om at personalet forstår de nødvendige instruksjoner og følger disse.

Personale i trafikksikkerhetstjeneste har ansvar for å utvise nøyaktighet i tjenesten.

Den enkelte leder er ansvarlig for at sikkerhet prioriteres i alle deler av virksomheten. Personale som har ulike arbeidsoppgaver skal alltid prioritere trafikksikkerhetstjenesten slik at det ikke oppstår uønskede hendelser.

2.2 Krav til personale som utfører trafikksikkerhetstjeneste

Følgende funksjoner utfører trafikksikkerhetstjeneste:

- Togleder
- Togekspeditør
- Lokomotivfører
- Sikkerhetsmann (inkl. Signalmontør)
- Lokomotivfører
- Ombordansvarlig
- Skiftepersonale

For nærmere definisjon av funksjonene, vises til regelverk JD 340 pkt. 1.2 og JD 350 pkt. 3.

Personale som utfører trafikksikkerhetstjeneste må oppfylle følgende krav:

- være godkjent til å utføre trafikksikkerhetstjeneste gjennom fullført kurs og bestått eksamen.
- ha fylt 18 år.
- ha erklæring fra godkjent lege om at allmen helsetilstand, syn og hørsel tilfredsstillende de fastsatte krav.

For følgende stillinger kreves det også arbeidspsykologisk test før tilsettelse:

- Togleder
- Lokomotivfører¹

Hvis personalet har vært involvert i en uønsket hendelse (jfr. JD 370 pkt. 2.4.2.) eller tilløp til en uønsket hendelse (som kunne ha ført til et stort tapspotensiale), skal nærmeste leder rutinemessig fritta de involverte fra trafikksikkerhetstjeneste til alle relevante forhold er klarlagt. På samme måte skal personale som ikke lenger tilfredsstiller de gjeldende medisinske krav fritas for trafikksikkerhetstjeneste (jfr. kap. 4). Nærmeste leder avgjør også når personalet kan settes inn i trafikksikkerhetstjeneste igjen².

3 Opplæring, sertifisering og autorisasjon

3.1 Opplæring og krav til trafikksikkerhetskompetanse

Personale som skal utøve trafikksikkerhetstjeneste skal gjennomgå de fastsatte opplæringsplaner og bestå de prøver og eksamener som kreves.

Alle opplæringsplaner i jernbanelverkets trafikksikkerhetsbestemmelser (JD 300 serien) skal være godkjent av Jernbanelverket, Hovedkontoret.

Opplæring og tilrettelegging av eksamen skal foretas av arbeidsgiver.

Jernbanelverkets trafikkdirktør oppnevner sensor i trafikksikkerhetstjeneste til følgende funksjoner

- Togleder
- Togekspeditør
- Lokomotivfører
- Sikkerhetsmann

Personale i trafikksikkerhetstjeneste skal alltid avlegge kontrollprøve senest 3 år etter avlagt eksamen eller siste kontrollprøve.

¹ Gjelder inntil videre ikke for førere av skinnetraktor.

² Vedrørende helsesaker vises til kap. 4 pkt. 4.6

Trafikksikkerhetskortet³ må leveres inn til nærmeste leder og ny eksamen må avlegges innen 2 måneder hvis:

- vedkommende ikke avlegger ny kontrollprøve innen 3 år
- vedkommende ikke oppnår minimumskravet ved en kontrollprøve

For personalet som har hatt permisjon eller har vært sykemeldt i mer enn ett år, skal ny kontrollprøve gjennomføres med bestått resultat før vedkommende kan utføre trafikksikkerhetstjeneste.

3.2 Sertifisering og autorisasjon av personale

Personale som tilfredsstiller kravene til trafikksikkerhetskompetanse er av Jernbaneverket sertifisert for de respektive funksjonene på generell basis. I tillegg må de autoriseres av arbeidsgiver (Jernbaneverket eller trafikkutøver) til tjeneste på konkrete strekninger, anlegg, stasjoner og lokomotivtyper før de kan utføre trafikksikkerhetstjeneste på det offentlige jernbanenettet.

3.3 Bestemmelser for ferdsel langs linjen⁴

For å kunne ferdes langs linjen gjelder følgende:

- Det skal være et reelt behov for å ferdes langs linjen
- Den som skal ferdes skal ha fått opplæring i de bestemmelser som gjelder for ferdsel langs linjen og de farer som er forbundet med dette.
- Ansvarlig for strekningen (banesjef) fra Jernbaneverket skal ha gitt nødvendig lokal informasjon.
- Det skal i hvert enkelt tilfelle tas kontakt med banesjef fra Jernbaneverket for å få klarsignal til å ferdes langs linjen.
- Vedkommende skal være utstyrt med Trafikksikkerhetskort (kryss i rubrikk b)

³ Utstedes inntil videre bare for personell i Jernbaneverket og hos eksterne entreprenører. Jfr.pkt. 3.4.

⁴ Bestemmelsen gjelder ikke for aktiviteter som er en del av togfremføringen

3.4 Trafikksikkerhetskort⁵

Godkjenning av personale og delegering av myndighet i forbindelse med funksjoner som berører trafikksikkerhet skal skje skriftlig ved bruk av trafikksikkerhetskort.

3.4.1 Trafikksikkerhetskort I

Kortet skal brukes til å dokumentere følgende:

Ferdse langs linjen

- a) Godkjent til å gi tillatelse til ferdsel langs linjen.
- b) Tillatelse til ferdsel langs linjen.

Trafikksikkerhetskortet gis gyldighet for et bestemt tidsrom, men ikke utover 36 måneder. For eksternt personale gis trafikksikkerhetskortet gyldighet for et bestemt oppdrag til et bestemt tidsrom, men ikke utover 24 måneder.

Arbeid i og nær sporet

- c) Godkjent til å godkjenne sikkerhetsmann
- d) Sikkerhetsmann

Framføring av skinnegående trekkaggregater

- f) Lokomotivfører (fører av skinnetraktor)
Det må i tillegg dokumenteres typegodkjenning.

Arbeid i signal- og sikringsanlegg

⁵ Utstedes inntil videre bare for personell i Jernbaneverket og hos eksterne entreprenører

- g) Godkjent til å gi adgangstillatelse til signalanlegg
- h) Adgangstillatelse til signalanlegg
- i) Godkjent til å gi ledsagertillatelse for signalanlegg
- j) Ledsagertillatelse for signalanlegg
- k) Godkjent til å godkjenne leder for signalanlegg (pkt. l-p)
- l) Leder for driftsprøve
- m) Leder for funksjonsprøve
- n) Leder for ledningsprøve
- o) Leder for montering
- p) Leder for trafikksikkerhet

3.4.2 Trafikksikkerhetskort II

Kortet skal brukes til å dokumentere følgende:

Ferdseil langs linjen

- a) Godkjent til å gi tillatelse til ferdsel langs linjen
- b) Tillatelse til ferdsel langs linjen.

Trafikksikkerhetskortet gis gyldighet for et bestemt tidsrom, men ikke utover 36 måneder. For eksternt personale gis trafikksikkerhetskortet gyldighet for et bestemt oppdrag til et bestemt tidsrom, men ikke utover 24 måneder.

Arbeid i og nær sporet

- c) Godkjent til å godkjenne sikkerhetsmann
- d) Sikkerhetsmann

Togledertjeneste

- q) Godkjent til å godkjenne togleder
- r) Togleder

Togekspedering

- s) Godkjent til å godkjenne togekspeditør
- e) Togekspeditør

Fremføring av av skinnegående trekkaggregater

- t) Godkjent til å godkjenne lokomotivfører
- f) Lokomotivfører (fører av skinnetraktor)

Det må i tillegg dokumenteres typegodkjenning

Sporskifting

- u) Godkjent til å godkjenne sporskifter
- v) Sporskifter

3.4.3 Generelt, trafikksikkerhetskort I og II

Kortets fremside skal inneholde følgende opplysninger:

- Kortnummer
- Tittel og navn på innehaver
- Navn på enhet der innehaver er tilsatt
- Navn på den som har utstedt kortet
- Navn på region kortet er utstedt i
- Navn på sakkyndig leder for signalanlegg i vedkommende region

Jernbaneverket	Trafikksikkerhetsbestemmelser	Utgitt: 01.07.01
Hovedkontoret	Krav til personale i	Rev.: 0
Oslo	Trafikksikkerhetstjeneste	Side: 11 av 15

- Angivelse av gyldighetsområde for kortet med eventuelle begrensninger (geografisk og anleggstype)
- Gyldighetsperiode og utsteders signatur

Baksiden av kortet inneholder en oversikt over funksjoner angitt med en bokstav.

Alle trafikksikkerhetskort i en region er en del av en pyramide der sakkyndig leder for signalanlegg er øverste ledd. Han skal så langt det er rimelig og forsvarlig delegere sin myndighet. Godkjenning til å gi tillatelse til ferdsel på Jernbaneverkets område og til å godkjenne sikkerhetsmann skal normalt delegeres til en banesjef.

Sakkyndig leder for signalanlegg og de som har fått delegert myndighet til å utstede trafikksikkerhetskort, skal hver føre en kontrolliste som viser hvem som er innehaver av hvilket kort og med angivelser av hvilke godkjenninger vedkommende har. Kontrollisten skal undertegnes både av mottaker og utsteder i forbindelse med utstedelse av kortet.

En person skal normalt bare ha ett trafikksikkerhetskort. Flere funksjoner kan imidlertid være avkrysset på samme kort. Personer som i sitt arbeid forholder seg til mer enn en region må ha ett kort for hver region.

Innehaver av kort plikter å levere kortet tilbake til utsteder dersom han slutter i Jernbaneverket, endrer tjenestested i Jernbaneverket eller blir pålagt å levere kortet tilbake. Kortet skal alltid medbringes når innehaver utfører de funksjoner vedkommende er godkjent til.

3.5 Produkt- og Elekrisitetstilsynets kort (PE-kort)

Kortet utstedes av sakkyndig driftsleder for høyspenningsanlegg og gjelder for personale som er opplært og godkjent til å utføre arbeid i høyspenningsanlegg, og som i sitt arbeid følger driftsforskriftene utgitt av Produkt- og Elekrisitetstilsynet (ref. JD 390).

4 Medisinske krav

4.1 Generelle bestemmelser

Personale som ikke er i stand til å ivareta sine oppgaver på en forsvarlig måte som følge av sykdom, svekket helse eller bruk av medikamenter, har ikke tillatelse til å utføre trafikksikkerhetstjeneste.

Hvis det er tvil om trafikksikkerhetstjeneste kan utføres på en forsvarlig måte, plikter vedkommende å informere leder eller Bedriftshelsetjenesten for videre oppfølging og undersøkelse.

Personale som ikke tilfredsstill de medisinske kravene skal levere inn trafikksikkerhetskortet.

Personale som har vært sykemeldt i mer enn fire uker eller innblandet i et større uhell, skal klareres av Bedriftshelsetjenesten før trafikksikkerhetstjeneste eventuelt kan gjenopptas.

4.2 Førstegangsundersøkelse og fornyelser

Før en person skal begynne i trafikksikkerhetstjeneste, skal vedkommende ha gjennomgått en undersøkelse hos lege som oppfyller de krav som inntil videre er fastsatt av Jernbaneverket. Undersøkelsen må ikke være eldre enn 6 måneder før vedkommende begynner opplæringen til trafikksikkerhetstjeneste.

Undersøkelsen skal gi svar på om vedkommende tilfredsstill:

- alminnelige helsekrav
- synskrav
- krav til hørsel

Personale som utfører trafikksikkerhetstjeneste skal gjennomgå periodiske legeundersøkelser hvert femte år til og med 45 års alder, deretter hvert tredje år fra 46 til 59 år og hvert år fra og med 60 år.

4.3 Alminnelige helsekrav

Personalet kan ikke utføre trafikksikkerhetstjeneste dersom de lider av sykdom eller har vært utsatt for skade som kan:

- nedsette bevisstheten
- svekke dømmekraften
- eller medføre redusert bevegelighet

i en slik grad at det innebærer trafikksikkerhetsrisiko.

Til sykdommer som kan påvirke bevissthet/dømmekraft/bevegelighet regnes:

- Hjertesykdom, forhøyet blodtrykk eller annen sykdom med risiko for bevissthetsforstyrrelser.
- Sukkersyke som behandles med insulin eller tabletter.
- Epilepsi eller andre nevrologiske sykdommer som kan medføre bevissthetsforstyrrelser.
- Svimmelhetsykdommer .
- Symptomer på alvorlige søvnforstyrrelser
- Fysiske handikap eller funksjonsforstyrrelser som kan medføre trafikksikkerhetsrisiko.
- Psykiske lidelser som gir utslag i adferdsforstyrrelser.
- Begynnende demens eller andre årsaker til oppmerksomhets-, konsentrasjons- og dømmekraftsforstyrrelser.
- Rusmisbruk

Hvis personale i trafikksikkerhetstjeneste er kommet til skade ved fall eller støt mot hodet og det foreligger hjernerystelse, skal vedkommende ikke utføre trafikksikkerhets-tjeneste før lege er konsultert.

4.4 Synskrav

Personale i trafikksikkerhetstjeneste skal ha normalt synsfelt på begge øyne og normal øyemobilitet.

Kontaktlinser er tillatt dersom de kan anvendes uten vanskelighet under hele tjenesteperioden.

Personale plikter å bruke briller eller kontaktlinser dersom dette er nødvendig for å tilfredsstille kravene til synsstyrke. Det kreves også at det medbringes et ekstra sett av disse hjelpemidlene.

Det er ikke tillatt å utføre trafikksikkerhetstjeneste dersom det forekommer:

- dobbeltsyn i noen synsretning.
- progressiv øyesykdom og mørkeblindhet.
- farveblindhet.

4.5 Krav til hørsel

Den som skal påbegynne opplæring i trafikksikkerhetstjeneste må tilfredsstille kravene til hørsel. Hørsel undersøkes med rentoneaudiometri hos Bedriftshelsetjenesten.

4.6 Dispensasjon fra helsekrav

I utgangspunktet skal det ikke søkes om dispensasjon fra helsekravene ved førstegangskontroll.

Hvis den som utfører trafikksikkerhetstjeneste, senere rammes av sykdom eller skade som gjør at helsekravene ikke oppfylles, skal vedkommende melde fra om dette til leder eller Bedriftshelsetjenesten.

Følgende retningslinjer skal da følges:

- Søkeren selv skal søke om dispensasjon. Søknaden skal inneholde en beskrivelse av de trafikksikkerhetsmessige oppgaver han/hun har ansvar for, egne erfaringer med å mestre disse, og begrunnelsen for hvorfor dispensasjon skal gis. Søknaden sendes nærmeste linjeleder.
- Nærmeste linjeleder skal gjennomgå søknaden og deretter i eget dokument gi en skriftlig vurdering av søknaden. Den ansattes søknad samt linjeleders vurdering oversendes den lokale bedriftshelsetjeneste.
- Bedriftshelsetjenestens lege skal foreta en samlet vurdering av sakspapirene og komme med en anbefaling.
- Saken, med alle saksopplysninger, **inkludert medisinske opplysninger i lukket konvolutt**, oversendes til Jernbaneverket, Hovedkontoret v/trafikkdirtøren.
- Når saken er tilstrekkelig belyst skal rådgivende lege skrive en innstilling som forelegges trafikkdirtøren i Jernbaneverket

- Trafikkdirrektøren foretar en vurdering og fatter et vedtak.
- En dispensasjon skal inneholde eventuelle vilkår og være tidsbegrenset.
- Trafikkdirrektøren oversender vedtaket til søkerens hovedenhet med gjenpart til Bedriftshelsetjenesten.
- Leder informerer søkeren om vedtaket.

5 Pliktmessig avhold

5.1 Generelt

Ved lov av 16. juli 1936 (§1) er det bestemt at den som tjenestegjør «ved drifts-avdeling ved jernbane til alminnelig benyttelse» ikke må nyte alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel i tjenesten. Forbudet gjelder for et tidsrom på minimum 8 timer.

5.2 Alkohol

Følgende forhold regnes som overtredelse av alkoholforbudet:

- Hvis vedkommende har en alkoholkonsentrasjon i blodet på 0,5 promille eller mer.
- Hvis vedkommende har en alkoholmengde i kroppen som kan føre til en alkoholkonsentrasjon på 0,5 promille eller mer, selv om alkoholinntaket har funnet sted mer enn 8 timer før tjenesten begynte.

Ved mistanke om brudd på bestemmelsene om pliktmessig avhold har politiet adgang til å henvise vedkommende til lege for blodprøve, jfr. vegtrafikkloven.

Dersom det er mistanke om overtredelse av loven, skal nærmeste leder frita vedkommende fra trafikksikkerhetstjeneste og om nødvendig politianmelde forholdet.

5.3 Medikamenter / berusende eller bedøvende midler

Medikamenter som påvirker reaksjonsevne og bevissthetsnivå skal ikke tas før eller under utførelse av trafikksikkerhetstjeneste.

Jernbaneverket

Biblioteket

JBV

09TU08921

200000165666

16. 10. 2002